

KESKKONNAAGENTUUR

KESKKONNATEADLIKUD VALIKUD IGA ILMAGA

Keskkonnaülevaade - välisõhk

Martin Maddison

19. veebruar 2025

KOGUME ANDMEID

teostame riiklikku keskkonnaseiret, kogume andmeid keskkonnaloa omanikelt

VÄÄRINDAME

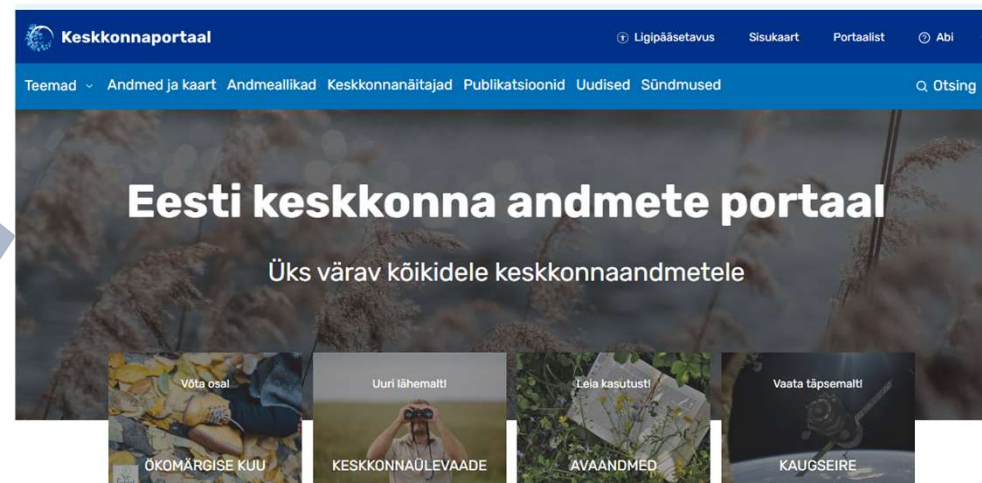
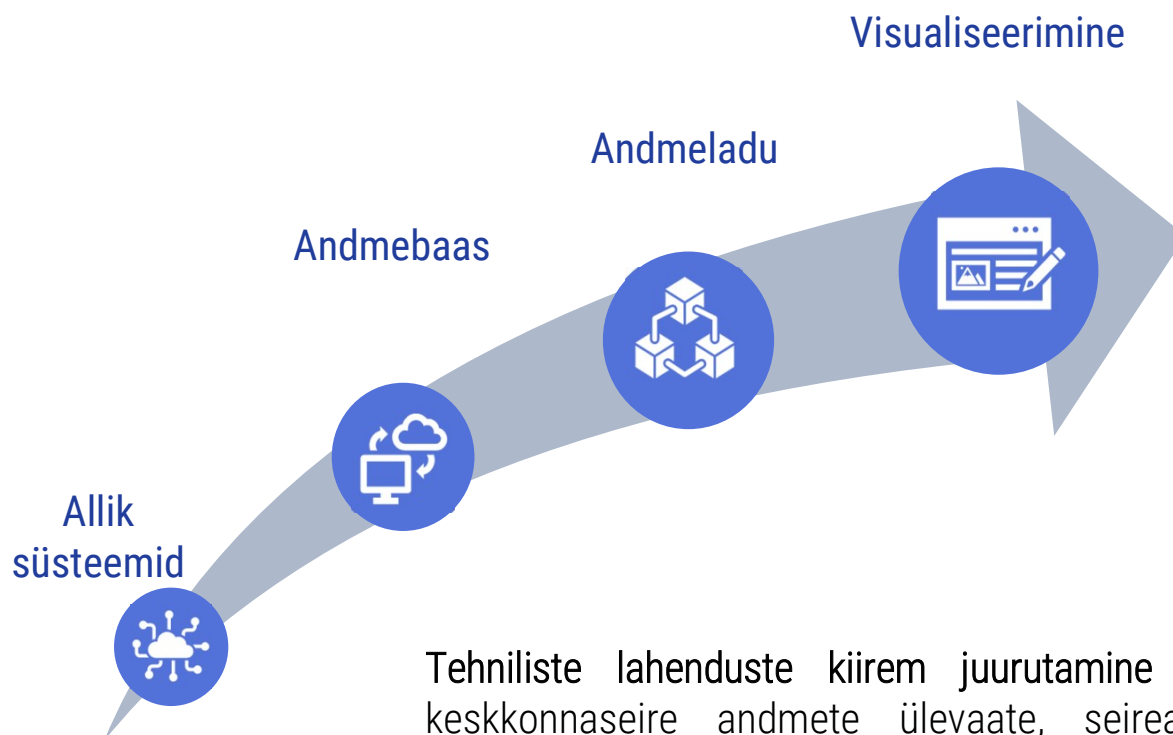
hinnangud keskkonnaseisundile keskkonnanaruandlus prognoosid ja hoiatused

JAGAME

otsustajatele, avalikkusele korraldame keskkonnaga seotud riigisisest ja rahvusvahelist andmevahetust

Keskkonnaandmete kättesaadavus

keskkonnaportaal.ee

Tehniliste lahenduste kiirem juurutamine annab tõhustama riikliku keskkonnaseire andmete ülevaate, seireandmete kvaliteedikontrolli, päringute ja aruannete koostamise protsessi.

Tagasivaade koostatud ülevaadetele

2000

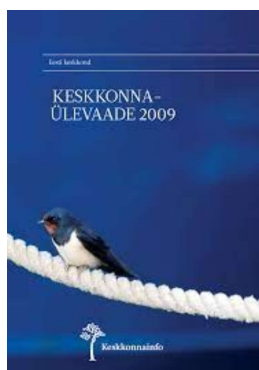
2010

2015

2020

KESKKONNAMINISTERIUMI INFO- JA TEHNOKEKUS TALLINN 2005

Keskonnainfo

Väljaanded paberil

PDF väljaanded

Suure heitlusega languse on tinginud majanduse ümberkorraldamine 1990ndate alguses. Pärast seda ajast on peamiseks heitlusega mõjutajateks majanduslikud ja -sõltumised, sh. lühidalt heitlusega (ühikuga kaugemini sõltumisi) ühikud. Suurine osa summasummas KMD heitlusest annab põlevkivi baasilise energia sektor, mis 2018 aastal moodustas 83,6% (sh transport). Nende järgnevad põllumajandus, tööstuslikud protsessid ja jäätmeäritus.

Kasvuhoonegaaside heitlusega vähendamiseks ja piiramiseks rakendatakse ning planeeritakse tulevikus ette väärtuslikke meetmeid. Kuna enamik KMD heitlusest pärineb energia sektorist, on selles sektoris ka suurim potentsiaal heitlusega vähendamiseks. Põlvikemise mõju KMD heitlusega vähendamisele ja piiramisele on taastuvenergia (sh tuule- ja päikeseenergia) ning bioliigulise bioloogilise kasvatamise. Taastuvenergia kasutamist taustatakse nii investeringuoluliste, olemasolevate kui ka tulevaste koostööde abil.

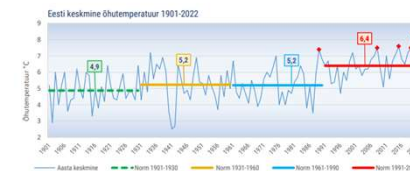
Keskonnaäitajad

Kaardilood

Peamised faktid

- ⚠️ **Globaalne, st kogu maakera keskmine temperatuur on ligikaudu üks kraad kõrgem tööstusajale perioodi (1850-1900) keskmisele ja võis juhtub kiirusega 0,2 kraadi iga 10 aasta kohta. Allikas: NASA**
- Europas on viimase 30 aasta jooksul õhutemperatuur tõusnud kaks korda kiirem (0,5 kraadi iga 10 aastaga) kui globaalne temperatuur tõus. Euroopa on seega kõige kiiremini soojenev kontinent maailmas. Allikas: Copernicus Climate Change Service**
- Eestis on viimased 30 aastat olnud mõõtmisajaloo kõige soojemad (perioodid 1961-1990 oli Eesti keskmine õhutemperatuur 5,2 °C, perioodid 1991-2020 6,4 °C).**
- Eestis on olnud viis kõige soojemat aastat 2020, 2015, 2019, 2008, 1989 (graafikul ▶).**
- Globaalselt on viis kõige soojemat aastat 2016, 2020, 2019, 2017, 2022.**

Faktilehed

Videod

Keskkonnaülevaade keskkonnaportaalis

- Annab **ajakohase ja teadmispõhise**, aga pigem **üldise** ülevaate valdkondadest
- Mõisteta igaühele, kuid sisukas ka asjatundjale.
- Annab **võrdluse** EL keskmise tulemusega ehk näeme Eesti positsiooni.
- 10 erinevat valdkonda
- hetkel avalikustatud 9
- jooksev uuendamine ja vajadusel täiendamine

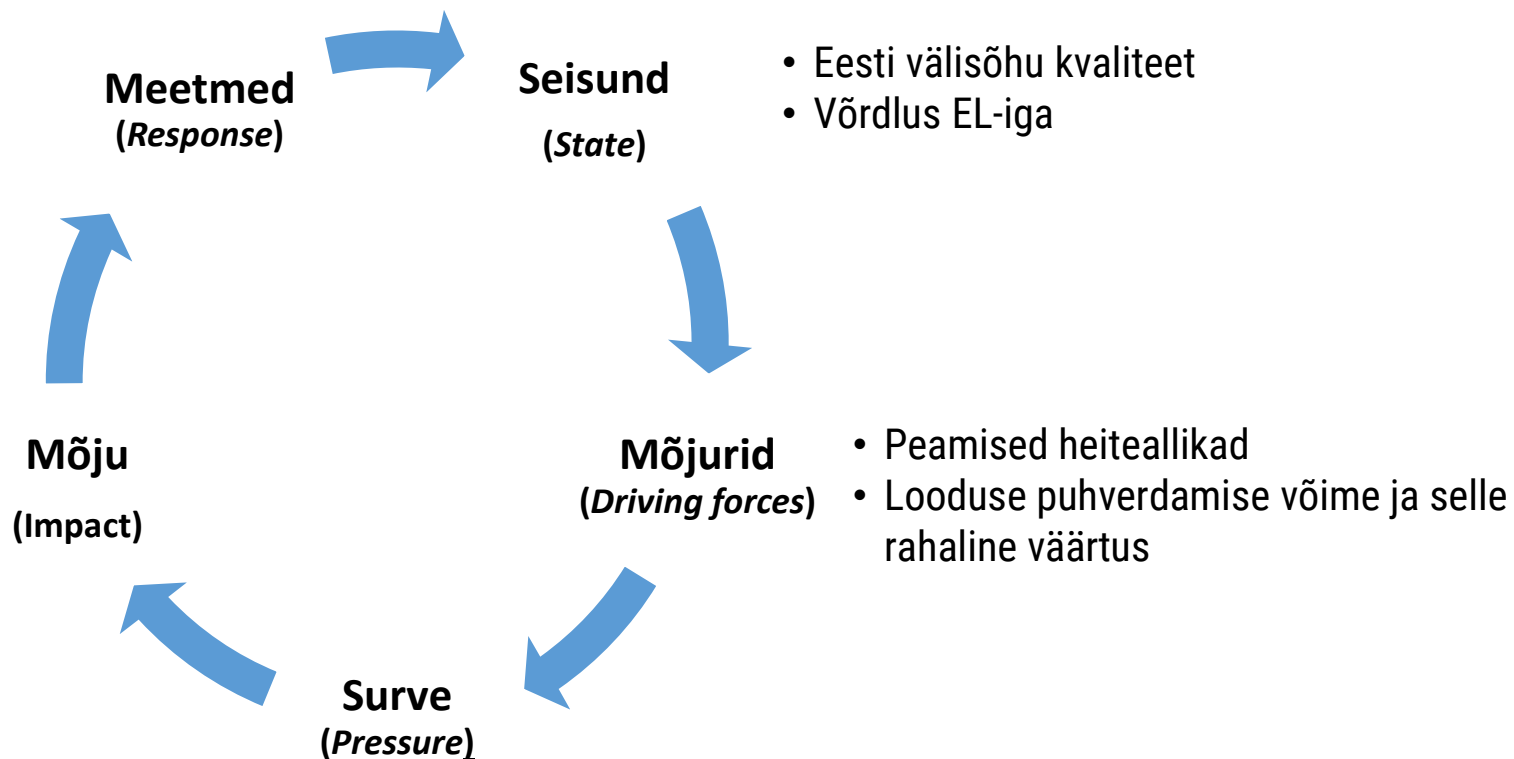

Keskkonnaülevaate koostamise põhimõte

- Õhukvaliteedi hindamine
- Rahvusvahelised kokkulepped
- Olulisemad meetmed Eestis

- Õhusaaste tervisemõju
- Õhusaaste mõju ökosüsteemidele

Keskkonnaülevaade – välisõhk

Heitkogused

61%

on PM_{2,5} heitkogused võrreldes 2000. aastaga vähenenud

Välisõhu kvaliteet

2022. aastast

ei ole benso(a)püreeni aastakeskmise sisalduse sihtväärtust ületatud

Tervisemõju

87,5%

on alates 2005. aastast vähenenud PM_{2,5} saastest tingitud enneaegne suremus

Keskkonnakaitseluba omavate ettevõtete andmed

- Keskkonnakaitseload ja loast tulenevad kohustused asuvad [KOTKAS](#) süsteemis
 - andmeid võimalik vaadata ainult luba/aruanne haaval
- [Keskkonnaportaalis](#) töölaud andmete visualiseerimiseks
 - võimalik heitkoguste andmeid otsida mitmete parameetrite järg: aasta, maakond, kohalik omavalitsus, käitaja, kasutatud kütus

Riikliku keskkonnaseire seireaasta kokkuvõte

- Eesmärk
 - anda süstemaatiline ja faktipõhine ülevaade möödunud seireaasta jooksul RKSP raames läbi viidud seiretöödest, kogutud keskkonnaseire andmetest, analüüsida trende ning hinnata muutusi.
- Ülevaate pdf-d:
 - leitavad keskkonnaportaalist <https://keskkonnaportaal.ee/et/eesti-keskkonnaseire-ulevaated>
- Edasimineku interaktiivsele lahendusele

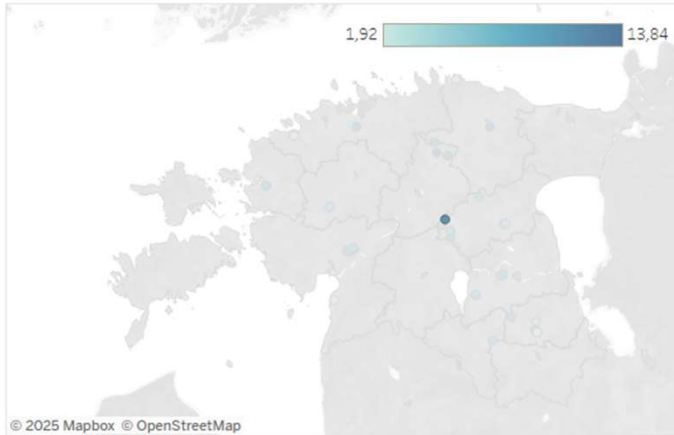

Seiretulemuste interaktiivne visualiseerimine

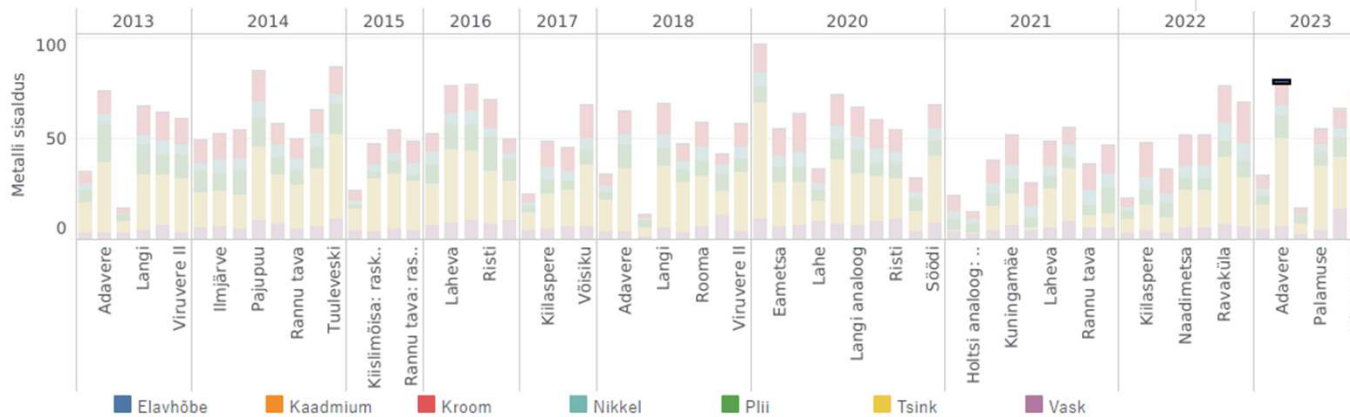
Raskemetallid mullas

#####

Aasta	Asukoht	Näitaja nimetus
(All)	(All)	(All)
Adavere	2013	Raskemetalle mullas aastal 2013: keskmiselt 10,552 mg/kg KA kokku 73,86mg/kg KA
	2018	Raskemetalle mullas aastal 2018: keskmiselt 9,056 mg/kg KA kokku 63,40mg/kg KA Keskmine alates 2013 aastast: -14% . Eelneva aastaga võrreldes: -14%
	2023	Raskemetalle mullas aastal 2023: keskmiselt 11,182 mg/kg KA kokku 78,27mg/kg KA Keskmine alates 2013 aastast: +6% . Eelneva aastaga võrreldes: +23%

Seirekoha nimi: **Adavere**
 Seireaeg: **2023**
 Analüüsimeetodi nimetus: **EVS-EN 13806 (AAS)**
 Proovivõtumeetodi nimetus: **Raskmet. ja taimekaitsevah. j**
 Keskmine Elavhõbe kogus: **0,03 mg/kg KA**

- [Tableau](#)

KESKKONNAAGENTUUR

KESKKONNATEADLIKUD VALIKUD IGA ILMAGA

Täna tähelepanu eest!

